

Є ТАКИЙ ДОСВІД

ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ, ГІДНА РОЗПОВСЮДЖЕННЯ

Дніпровська електроенергетична система (далі — ДнЕС), яку очолює Ю. Трифонов і де головною профілюює М. Кірюкський, забезпечує утримання режимів роботи суб'єктів електроенергетики на території Запорізької, Дніпропетровської та Кіровоградської областей. До її складу входять відокремлені підрозділи: Запорізький, Дніпропетровський, Кіровоградський та Кіровоградський магістральні електричні мережі (МЕМ).

Трудовий колектив загалом чисельністю понад 1800 осіб забезпечує нормальне функціонування 21 підстанції напругою 330—750 кВт і 4036 км високовольтних ліній електропередачі у перелічених вище областях України.

І. Скороходов, технічний інспектор праці Запорізької обласної організації профспілки працівників енергетики та електротехнічної промисловості України
Фото автора

На підприємстві діє триступінчаста система оперативного контролю за станом охорони праці. Перший ступінь контролю на робочих місцях здійснюється шодня майстрами, начальниками дільниць, другим — щотижня керівниками МЕМ, структурних підрозділів. Третій — проводиться щомісяця керівними працівниками та спеціалістами управління ДнЕС, заступником директора з охорони праці та пожежної безпеки, спеціалістами служби охорони праці.

Порушення, виявлені у результаті перевірок, фіксуються в журналах оперативного контролю. Особи, відповідальні за їх усунення, ознайомлюються з ними під розписку. Після усунення порушень відповідальна особа робить у журналі відмітку про виконання заходів.

За підсумками перевірок МЕМ їх керівникам вручаються акти із зазначенням термінів усунення вивлених порушень і осіб, відповідальних за їх усунення. Порушників повністю або частково позбавляють премій, що виплачуються відповідно до Положення про преміювання працівників ДнЕС.

Щоріку підбиваються підсумки роботи з охорони праці за минулий рік, визначаються завдання на поточний рік з обов'язковим затвердженням таких документів, як план заходів з профілактики профзахворвань, промониторинг та ліквідації праці у підрозділах ДнЕС, графік ком-



лексних перевірок стану охорони праці та пожежної безпеки у структурних підрозділах ДнЕС, графік і тематика проведення днів охорони праці.

Підсумки днів охорони праці підбиваються на селекторних нарадах відповідно до графіка і тематики проведення селекторних нарад ДнЕС з питань охорони праці та пожежної безпеки, затверджених наказом директора. На селекторних нарадах, що проводяться не рідше од-



Підстанція «Запорізька-330»

ного разу на місяць, визначаються питання підготовки до наступного дня охорони праці, організації технічного навчання та професійної підготовки працюючих, розглядаються і аналізуються інформація про використання грошових коштів на охорону праці та пожежну безпеку у поточному місяці тощо.

На підприємстві створено комісію з питань охорони праці, до складу якої входить 6 осіб (по 3 особи від адміністрації та профкому). Комісія проводить засідання не рідше одного разу на квартал. Її рішення оформляються протоколами. Один раз на рік на конференції трудового колективу голова комісії звітує про виконану роботу. В управлінні підприємства і його відокремлених підрозділах (МЕМ) з представників профкомів і адміністрації також створено комісії з питань охорони праці. В їх складі — 70 осіб. Навчання членів комісій проводиться за рахунок коштів підприємства.

На засіданнях профкому управління ДнЕС і МЕМ щомісяця розглядаються питання охорони праці, у тому чис-

вібуваються узгодження нормативних документів, що діють на підприємстві, новачки представників колективів, аналізуються дані з травматизму та захворюваності.

У структурних підрозділах підприємства функціонують 53 кабінети чи пункти охорони праці з наявною спеціалізацією та навчальними програмами. Особливої уваги заслуговує кабінет охорони праці Кіровоградських МЕМ (директор Л. Бичков, голова профкому А. Синько). У службі охорони праці цього відокремленого підрозділу працює 4 спеціалісти: керівник служби, 2 спеціалісти з охорони праці і 1 спеціаліст з пожежної безпеки.

У кабінеті охорони праці проводяться інструктажі, лекції з питань електробезпеки, технічної експлуатації устаткування, загальних питань охорони праці, правової безпеки, пожежної безпеки, а також семінари та кон-

сультації. Навчання та перевірка знань персоналу відповідають навчальним планам і програмам. Кабінет обладнано відеомоніторингом, телевізором, звуковою системою, 5 комп'ютерами, що з'єднані в єдину локальну мережу. Один комп'ютер використовується для роботи за програмою «Фонтан» — надовня першої допідписної допомоги, другий — для роботи за програмами військового НВП «Протек». По суті, це і автоекзаменатор, і бібліотека нормативної документації, і автоматизоване робоче місце спеціаліста з охорони праці. Інші три комп'ютери експлуатуються у вільному режимі. За необхідності до них підключаються навчальні та екзаменаційні програми. У навчальному процесі також використовуються носії інформації: 6 стелів з плакатами з електробезпеки, виконання робіт підвищеної небезпечності і 2 стелі із зразками засобів індивідуального захисту.

У Кіровоградських МЕМ відіграють особливу роль приміщення на підстанціях «Рудна-330», «Пташенка-330», «Ферославна-330», «Кіровоград-330», «Гірська-330».



Центральний диспетчерський пулт

У 2008 р. покращили санітарно-побутові умови працівників на підстанції «Нікопольська-330», а в поточному році — на підстанції «Первомайська-330». Ремонтні роботи виконуються господарським способом. Працівники МЕМ регулярно беруть участь у суботниках з благоустрою виробничих територій.

У Запорізьких МЕМ (директор С. Гагетта, голова профкому С. Зайковський) працює 402 особи. У 2008 р. цей трудовий колектив підприємним способом виконав капітальні ремонтні санітарно-побутові приміщення на Балківській дільниці служби ліній і на підстанції «Мелітопольська-330».

Санітарно-побутові приміщення МЕМ і дільниць відповідно до комплексного плану заходів ДнЕС щодо досягнення встановлених нормативів з охорони праці укомплектовано сучасною побутовою технікою: кондиціонерами, холодильниками, НВЧ-печами, електричними плитами тощо.

На високому організаційному рівні вирішуються питання забезпечення працюючих засобами індивідуального захисту. Згідно із затвердженими нормами забезпечується та виділяється спеціаліст, спеціаліст і інші ЗІЗ, які відповідають вимогам стандартам і технічним умовам. На підприємстві та у МЕМ працюють комісії з приймання ЗІЗ, до складу яких входять представники адміністрації, профспілкового комітету, спеціалісти служби охорони праці та пожежної безпеки. Сьогодні всі працівники підприємства забезпечені ЗІЗ. Крім того, закуповуються нові, більш досконалі ЗІЗ крашних виробників України.

На базі управління ДнЕС (м. Запорізький) функціонує галузевий навчально-тренувальний центр, у якому відповідно до затвердженої програми проходять навчання з відвідом від виробництва спеціалісти середньої ланки, а також представники первинних профспілкових організацій з питань охорони праці з усіх регіонів. Навчально-тренувальний центр у встановленому порядку одержав дозвіл від територіального Держгірпромнагляду на Запорізькій області на навчання з питань охорони праці. У програмі навчання, крім обов'язкових 30 год з питань охорони праці, передбачено 10 год занять з технічної експлуатації об'єктів електроенергетики. Крім того, у трудовій колективі направляється підготовлені спеціалісти для читання лекцій з найактуальніших тем, пов'язаних з безпекою виробництва й технічними роботами. Для підвищення ефективності навчання використовуються фільми та інформаційні матеріали, підготовлені спеціальними службами.

Програми навчання розроблено на основі типових програм за професіями в енергетиці і затверджено керівником підприємства. Координують і контролюють навчальний процес спеціально призначені працівники відділу кадрів, виробничо-технічних служб, а також служба підготовки персоналу управління ДнЕС на чолі із заслуженим енергетиком України Д. Носувльком.

Також проводиться практичне заняття під час підготовки до ремонту устаткування у весняно-літній період. Відпрацювання безпечні прийоми під час встановлення та зняття базового заземлення ліній електропередачі, детально аналізуються обставини та причини нещасних випадків, що сталися на підприємствах електроенергетики України.

Щоріку в квітні в усіх магістральних мережах проводиться день майстра і день оперативного працівника з демонстрацією безпечних методів роботи. Стало щорічною практикою проведення спільно з профспілковим комітетом оглядів-конкурсів з питань охорони праці та пожежної безпеки. Крім того, щорічно проводиться змагання лінійних бригад з питань безпечного ведення робіт на підстанціях, навчальні тренування з водіями транспортних засобів, автослосарями. Переможцям вручаються цінні подарунки, грошові премії.

Цікаво й те, що накази та розпорядження з питань охорони праці НЕК «Укренерго» і ДнЕС доводяться до відома працівників під розписку. Крім того, локальна ком'ютерна мережа НЕК «Укренерго», до якої підключені користувачі усіх служб і відділень ДнЕС, містить інформацію про травматизм на виробництві, про аварії на всіх підприємствах енергосистеми України.

У результаті виконання комплексних заходів з питань охорони праці адміністрації та профспілкового комітету ДнЕС вдалося забезпечити створення безпечної і нещасливих умов праці, належні виробничі та санітарно-побутові умови для працівників і ефективне функціонування системи управління охороною праці на підприємстві та в усіх його виробничих структурах. У 2008 р. підприємство процоувало без аварій і нещасних випадків.

Вважаю, що досвід роботи адміністрації та профспілкового комітету Дніпровської електроенергетичної системи з охорони праці слід було б вивчати й розповсюдити на підприємствах енергетики України.

**ЗАХИСНІ ДИХАЛЬНІ АПАРАТИ
ЗІ СТИСНЕНИМ ПОВІТР'ЯМ**

• Час захисної дії — 60 хв
• Маса апарата — 16 кг

Гарантія 2 роки

• Час захисної дії — 15 хв
• Маса апарата — 4 кг

ТЕСТ-СИСТЕМА

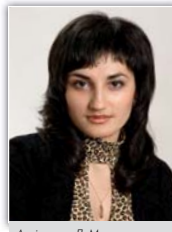
ТОВ «Тест» — Дихальні системи України, м. Київ, вул. Гур'єва, 10
Тел. (044) 625-25-66, факс (044) 627-52-93
e-mail: info@testsystems.com.ua www.testsystems.com.ua

ДУМКА ВЧЕНИХ

БІЛЬШЕ УВАГИ МАЛОМУ БІЗНЕСУ

В Україні на фоні тенденції до зменшення кількості нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань стан охорони праці має великі резерви для покращення. Це передусім стосується підприємств малого бізнесу.

В. Сердюк, докт. техн. наук, завідувач кафедри, Л. Мимрик, аспірант (Вінницький національний технічний університет)



Аспірантка Л. Мимрик

Сьогодні до Фонду надходить понад 4 млрд. грн. з фондів злотих праці підприємств. Оскільки внески до нього в українському законодавстві зарплатуються як доходи, то сам Фонд не може бути зоквалітованим у їх зменшенні. Характерно й те, що його робота орієнтована на пасивну політику своєї діяльності, яка полягає у фінансуванні страхових виплат потерпілим. Вона здатна до ефективного швидкої допомоги або функції похоронного бюро.

Тоді як у розвинених країнах світу на перші події виходять заходи щодо запобігання нещасним випадкам на виробництві.

Як відомо, позитивні зрушення у вирішенні будь-якої проблеми безпеки, гігієни праці та виробничого середовища на підприємстві є тоді, коли до цього залучаються трудовий колектив. Ст. 16 Закону «Про охорону праці» передбачає, що на підприємстві за рішенням трудового колективу може створюватися комісія з питань охорони праці, до якої входить представники роботодавця, профспілок, а також уповноважена найомними працівниками особа, спеціалісти з безпеки, гігієни праці та інших служб підприємства.

Український роботодавець зміст цієї статті сприймає так: якщо комісія з питань охорони праці може бути створена, то вона може бути і не створена. Зрозуміло, що ніхто токих комісій на приватному малому чи середньому підприємстві не створює, профспілки відсутні, тож робітники вимушені працювати в тих умовах, які є, або шукати іншу роботу. Саме тому в малому бізнесі працююча людина фактично не захищена.

В умовах ринкової економіки з боку держави мають бути встановлені такі законодавчі рамки, які незадовільно працюють в Україні на підприємстві для роботодавця повністю стають економічно невигідними. На перше місце мають бути поставлені ринкові важелі впливу, які б стимулювали економічному зацікавленості роботодавця у покращенні умов та безпеки праці. Вважаємо, що чисельність працівників на більшості малих підприємств коливається від 7 до 12 осіб, вони виконують роботи за кількома професіями. За таких умов власник

Внаслідок трансформаційних перетворень в економіці більшість державних підприємств змінює форму власності. Профспілкові організації, на які покладався захист прав працюючої людини, збереглися лише в бюджетній сфері (освіта, медицина, культура тощо) та на окремих великих підприємствах, а в малому та середньому бізнесі вони взагалі відсутні. Сьогодні власники приватних підприємств абсолютно не зацікавлені у їх створенні та функціонуванні.

За даними Держкомстату, в Україні кількість малих підприємств у 2008 р. становила 316 026 одиниць, що на 98,9% більше, ніж у 2000 р. За такої кількості малих підприємств з мобілізованим наглядом органів Держгірпромнагляду не матимуть змоги їх усіх охопити, перевірити і проконтролювати щодо додержання чинного законодавства про охорону праці. Цілком зрозуміло, що збільшення чисельності інспекторського складу Держгірпромнагляду та кількості каральних заходів — це шлях в нікуди. Тому мають бути задіяні економічні важелі впливу.



Завідувач кафедри В. Сердюк

Двама інструментами впливу держави на стан охорони праці, крім Держгірпромнагляду, є Фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань (далі — Фонд). Так, за даними його звіту, у 2008 р. економічні витрати на відшкодування шкоди, медичну, професійну та соціальну реабілітацію потерпілих на виробництві становили 3,16 млрд. грн., а на профілактику нещасних випадків та профзахворвань — 0,118 млрд. грн., що становить лише 3,2% від усіх видатків Фонду. Це сума практично вдвічі менша від суми, яку виплочується Фондом на утримання його виконавчої дирекції та робочих органів, що само по собі є абсолютно неприйнятним.

